

16-17

Portrait

At: Anja Skov Granerud / akademikerbladet@dm.dk · Foto: Rasmus Kongsgaard

Glenn
Bech

Jeg er
færdig
med at
skamme
mig

Forfatteren Glenn Bech var mønsterbryder og burde have været stolt over at gå på universitetet. I stedet skammede han sig over sin baggrund. Nu vil han gøre op med skjulte hierarkier på akademiske uddannelser.

G

lenn Bech så universitetet som en flugtvej. Med en opvækst, der efter farens selvmord bar præg af vold og utryghed, så Glenn Bech statskundskab på Aarhus Universitet som en vej væk fra barndomsbyen Horsens. Men mødet med den akademiske verden blev en øjenåbner af den ubehagelige slags.

»Der var mange måder, hvorpå jeg mærkede, at jeg var anderledes. Alt fra når vi skulle spille Bezzerwizzer på rusugen, og jeg er vant til, at hvis jeg kan to svar, så er det en god dag. De var bare i munden på hinanden med alle spørgsmål«, husker Glenn Bech i dag.

Når Glenn Bech ser tilbage på sin studietid, ville han ønske, at han kunne have været sig selv. Men som ung studerende blev det hurtigt klart for ham, at det ikke var en mulighed. Han var anderledes.

»Jeg følte mig meget politisk ukorrekt. For eksempel kan jeg huske, at vi skulle lege en »lær din sidemakker at kende«-leg i en bus på vej på lejr tur, hvor vi kom til at tale om kongehuset. Jeg kommer fra en familie, hvor vi elsker kongehuset, eller min mor elsker dem. Og så sad jeg over for en, som stemte Enhedslisten og mente, at kongehuset skulle brændes. Jeg tænkte, at det var en underlig holdning at have, men det var en meget almindelig holdning blandt mine medstuderende, fandt jeg ud af. Sådan var der bare 87 ting. De film, jeg havde set, de bøger, jeg havde læst, hele måden at tale om tingene på. Det overskud, der var«, fortæller han.

Sorgen over skammen blev til vrede

Senere droppede Glenn Bech ud, tog en pause og startede derefter på psykologistudiet. I dag er han en succesfuld forfatter, og opgøret med de skjulte hierarkier er baggrunden for hans nyeste bog, 'Jeg anerkender ikke længere jeres autoritet'. Her beskriver Glenn Bech den kamp, det har været for ham at nå dertil, hvor han er i dag. Blandt andet fordi han har måttet arbejde hårdt for at konkurrere med dem, der har et bedre udgangspunkt end han selv.

»Da jeg begyndte på universitetet, blev det bare endnu tydeligere, hvor meget jeg var bagud rent sprogligt i forhold til de andre. Og det skammede jeg mig over. Den skam gjorde, at jeg tog endnu mere distance til min familie. Lige pludselig syntes jeg også, at 'Vild med dans' er åndssvagt tv, og at de spildte deres liv med at se fjernsyn. Jeg havde mange hårde domme om dem. Det handlede om sorg i virkeligheden, men jeg udtrykte det med vrede«, siger Glenn Bech.

Han indrømmer, at han generaliserer, når han fortæller om kulturen på studiet, men for ham virkede alle andre til at have et helt andet overskud.

»Jeg var bare lettet over at komme ind, men jeg havde en fornemmelse af, at mine medstuderende stod op

klokken seks om morgenen, var nede at træne og så kom til forelæsning med hjemmebagt brød. Mange af dem boede i forældre køb, hvor jeg selv skulle betale min husleje og havde to job, der ikke var studierelevante. De havde overskud til at være frivillige, være med i festudvalget og være med til festerne, hvor de kunne opbygge et netværk«, fortæller Glenn Bech.

Forlod sig selv for at passe ind

Glenn Bech er den eneste akademiker i sin familie, og i sin nyeste bog beskriver han blandt andet den splittelse, der fulgte med at tilegne sig et akademisk sprog: 'Jeg har det blandet med mit tilegnede akademiske sprog / når jeg er i Horsens hos min mor / mærkes sproget som en afstand / hvor hun føler sig talt ned til / omvendt føler jeg mig hurtigt magtesløs / når jeg bedes forklare mig / SÅ DET ER TIL AT FORSTÅ / og vitteligt ikke kan / ikke på hendes måde længere'.

Han mindes, at han gerne ville ændre på sin mor, og at det akademiske sprog blev som en barriere imellem dem.

»Når jeg var hjemme i Horsens af og til, kunne vi ikke tale sammen. Jeg foragtede min mors måde at være grænseoverskridende på, jeg syntes, at hun var for meget. Og jeg sagde for eksempel: 'Sådan siger man ikke', jeg blev opdragende over for hende. Og sådan var der en masse måder og punkter, hvor vi blev fremmede for hinanden«, siger han og tilføjer:

»Vi testede hinanden lidt, tror jeg. Hun sagde noget, hun vidste, jeg ville synes var problematisk. Bare det ord. Problematisk. Det kan jeg ikke lide længere, men det brugte jeg meget«, fortæller han.

I dag søger han tilbage mod sin baggrund. Sammen med sin mor går han i familierapi, for at de kan få et bedre forhold til hinanden. Og selvom han har taget afstand til familien i perioder, vil han altid have et stærkt forhold til sin mor, fortæller han. Men lige der på universitetet gjorde han alt, hvad han kunne for at fjerne sig fra hende og for at blive en anden.

»Jeg håndterede mødet med den her anden verden ved at forlade mig selv fuldstændigt og så forsøge at tilegne mig, hvad jeg fornemmede, man skulle tilegne sig. Jeg havde tre job, blev formand for et værested, var forskningsassistent og underviser og havde ikke en time til mig selv. Hvis jeg havde en søndag, hvor jeg skulle slappe af, så jeg 'Deadline', fordi det følte jeg, at man skulle. Jeg tror, at mange, der har brudt den sociale arv, eller hvad man skal sige, har haft det sådan«.

Skammen gjorde ham ensom

Netop det at bryde den sociale arv, starte på universitetet og bevæge sig mellem to verdener – underklassen i provinsen og den akademiske klasse i byen – blev ensomt for Glenn Bech. Men på det tidspunkt var det ikke noget, han talte med nogen om.

»Jeg havde det hårdt på universitetet, jeg var meget ensom. Men jeg lukkede fuldstændig ned for det, og så terpede jeg. Jeg havde ikke noget tilovers for, at jeg skulle sidde der og ynke mig selv. Jeg havde det helt vildt dårligt, men jeg oplevede også, at det, jeg hadede ved mig selv, det kom jeg til at hade ved andre. Jeg kan huske, at

→

Glenn Bech følte sig meget anderledes og politisk ukorrekt, da han startede på universitetet: »Det var både de film, jeg havde set, de bøger, jeg havde læst, hele måden at tale om tingene på. Det overskud, der var«.

»Jeg gad godt have haft en ungdom uden bekymringer for tilværelsen i stedet for at skulle overkompensere sådan helt ekstremt«.

Glenn Bech

→ folk, der ynkede sig selv eller holdt fri, kunne jeg virkelig se ned på«, husker han.

Selvom mødet med universitetet ikke var let for Glenn Bech, er der også gode minder fra tiden.

»Jeg boede alene i et års tid, det var hårdt. Men så kom jeg på kollegie og boede på gang med otte andre, og det var faktisk fantastisk. Hver gang jeg gik ud i køkkenet, var der folk hjemme, og vi kunne snakke om alt muligt. Der udfoldede jeg mig rigtig meget. Jeg havde også en læsegruppe, som jeg brugte on and off, som jeg snakkede meget med«, siger han og tilføjer:

»Men den der kerneensomhed, den skamfulde ensomhed, som ikke må blive set og rørt, den bar jeg på. Jeg har til dato aldrig indrettet mig hjemligt noget sted, jeg har boet. Det hele har været meget midlertidigt, og sådan har jeg også haft det i forhold til mine venner. Det var svært at have tillid til andre, og det er for sårbart at skulle regne med andre. Det har jeg løsnet meget op for siden«.

I dag har han i længere tid set en psykolog og er begyndt at få en forståelse for, hvor ensomheden kommer fra.

»Jeg bliver ensom, når jeg overarbejder, for så glemmer jeg forholdet til mig selv. Jeg glemmer at meditere og gå lange ture og være sammen med mine venner og min kæreste«.

Find en hobby og opsøg fællesskaber

Hvis han skulle give et godt råd til andre, der er startet på en akademisk uddannelse fra en baggrund som hans egen, handler det om at lytte til sig selv.

»Mit råd ville være at have en bevidsthed om, at det måske ikke er den mest autentiske version af dig selv, du lever lige nu. Jeg forstår, at du gør det. Men hvis du kan, så opsøg fællesskaber, hvor du kan slappe af. Find en hobby, som ikke skal på cv'et, men som handler om dig«, siger han, men er samtidig tvøvende. For selvom han vil råde andre til at passe på sig selv, så er Glenn Bech også

»Jeg håndterede mødet med universitetet ved at forlade mig selv fuldstændigt og så forsøge at tilegne mig, hvad jeg fornemmede, man skulle tilegne sig. Jeg havde tre job, blev formand for et værested, var forskningsassistent og underviser og havde ikke en time til mig selv. Hvis jeg havde en søndag fri, så jeg 'Deadline', fordi det følte jeg, at man skulle. Jeg tror, at mange, der har brudt den sociale arv, har haft det sådan«, siger Glenn Bech.

meget bevidst om, at hans rejse kun har været mulig, fordi han har arbejdet hårdt.

»Det er blandet for mig. Jeg sidder, hvor jeg gør i dag, blandt andet fordi jeg har knoklet røven ud af bukserne. Jeg gad godt at have haft en ungdom, hvor man ikke skulle bekymre sig om tilværelsen. At bruge tiden på at finde sig selv og sådan noget. I stedet for at skulle overkompensere sådan helt ekstremt«.

Hans ønske med bogen er at sætte fokus på, at ikke alle har lige muligheder i Danmark. Men samtidig er han også bevidst om, at han ikke har løsningerne til problemerne.

»Måske kan det hjælpe folk som mig med at få et sprog. Eller finde mod til at gøre noget af det, jeg ikke gjorde, og som jeg godt kunne ønske, jeg havde gjort, mens jeg gik der. Sat tempoet ned for eksempel. Vi lever bare i en verden, hvor – hvis jeg skal konkurrere med hende, hvis far er læge, og hvis mor er topadvokat, og som kender hele byen, om en af de to stillinger i psykiatrien inden for et bestemt speciale – så skal jeg virkelig løbe stærkt. Så det er også det større system, der er problemet. Det er svært at sige til en som mig, at han skal slappe af, for du beder ham også om at acceptere sin skæbne«.

Siger ikke nej til 'Deadline'

Hvordan man kommer uligheden til livs, kan Glenn Bech ikke svare på. Men han mener, at hvis man vil have flere som ham ind på universiteterne, så skal systemet også understøtte dem, der ikke har de bedste vilkår med hjemmefra.

»Jeg ved ikke, hvordan man skal bryde det, men man kunne måske tale om det og tage arbejdsmiljøet eller studiemiljøet alvorligt. Jeg tror heller ikke, det hjælper at skære i SU'en. Og boligpriserne hjælper nok heller ikke på uligheden«.

Nu står han her så. Mange tusinde danskere så hans nytårstale i 'Deadline', han bliver interviewet i alle de store medier, holder foredrag og signerer bøger. Men han skal stadig minde sig selv om at tage vare på sig selv.

»Man kan sige, at min måde at bryde klasse på har været meget neoliberal. Jeg har været helt soldateragtig og selvdisciplineret og hver mand for sig. Det har været et ego-projekt at komme frem i verden. For alt i verden. Og alt det, der handler om at have brug for andre mennesker, opfattede jeg som en svaghed. Selvom sorg, empati, de mere fællesskabsorienterede værdier. Det er først gået op for mig, hvor vigtigt det er, efter at jeg har nået et punkt, hvor jeg også brænder sammen af det ræs. Og lige nu, hvor min karriere peaker, og hvor det går helt amok, så er det også svært at huske på«, siger han og tilføjer:

»Jeg skal prøve at være en person, der lever op til min egen filosofi. For lige nu er det svært. Selvfølgelig siger jeg ikke nej til at være i 'Deadline'. ▀